

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЗМІН»**

**Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-
практичної конференції**

1



ПОЛТАВА 2022

УДК 657

Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін:
Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції.
м. Полтава, 27 жовтня 2022 р. Полтава, 2022. 1496 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ВНУКОВА НАТАЛІЯ, д.е.н., професор, професор кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету, провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрнУ, заслужений економіст України

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ЄРШОВА НАТАЛІЯ - д.е.н, професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

МУРАВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР - д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, завідувач відділу з питань інтелектуальної власності Полтавського державного аграрного університету

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю

© Автори, 2022

© Кафедра обліку і оподаткування, 2022

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

Все буде Україна! 🌻

Доброго ранку, Українці 🌞

Життя не дає на жаль гарантій, але дає щодня можливості, і це дуже чудово. 🇺🇦
Тримайтесь подалі від негативних думок і наповнюйте серце позитивом.

Перемога обов'язково буде за нами 💙💛

Бережіть себе, не ігноруйте сирени, проходите в укриття. Наші з Вами життя впливають на нашу перемогу. Нехай у ворога не виходить забирати їх! 🌻

Велика повага і вдячність всім, хто долучився до оборони нашої України! Це - організовані і терплячі, стійкі і нестримні, бажаючі відстоювати своє, не шкодуючи власних сил і здоров'я - патріоти нашої країни! Перемоги всім нам!



Любимо Україну 💔 Її традиції, культуру і фольклор 🎸 Дух, що живе у стібках вишиванки 🌈 У мові, у слові, у піснях... 🙏🎵

Щиро дякуємо всім Вам за участь у нашій конференції!



Наша боротьба триває, наша віра в краще непохитна! 🇺🇦

З повагою Організаційний комітет!!

Україна понад усе 💙💛

ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ – УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ



27 жовтня 2022 року кафедрою обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету було проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Бухгалтерський облік, контроль та аналіз в умовах інституційних змін».

Незважаючи на воєнний стан, спричинений агресією росії, цей захід об'єднав 80 закладів вищої освіти з усієї України, кількість учасників якого сягнула більше 800 осіб, близько 500 тез доповідей було надіслано для публікації у дев'яти тематичних рубриках.

Конференція проводилася у форматі онлайн. Модераторами зустрічі були Канцедал Наталія Анатоліївна – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету, Лега Ольга Василівна – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування, Ліпський Роман Вікторович – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування.

Варто відзначити, що воєнні будні втручаються у всі сфери суспільного життя без попереджень та відтермінувань, коригуючи загальноприйнятні сценарії, змінюючи звичний хід подій. У нашому випадку своєчасному початку конференції завадила всеукраїнська повітряна тривога, по закінченню якої у багатьох регіонах було вимкнене світло. Проте, в таких умовах ми вчимося по-новому реагувати на виклики, шукати нові рішення: в умовах повітряних тривог продовжуємо працювати з безпечного місця, за відсутності локального інтернету – перемикаємося на мобільну версію, низький заряд батареї підживлюємо павербанком... Саме тому сьогодні можемо констатувати: даний захід було проведено не «всупереч», а «завдяки»: з об'єктивно меншою кількістю учасників, але з повним дотриманням встановлених правил безпеки, під постійною загрозою зовнішнього небажаного втручання, але з нестримним бажанням учасників об'єднатися для спілкування в режимі реального часу.

З вітальним словом виступила **Канцедал Наталія Анатоліївна** – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету, а також гості заходу:

Гнатишин Людмила Богданівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування (Львівський національний університет природокористування), м. Львів

Сумець Олександр Михайлович, д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, ст. наук. співробітник Науково-дослідної лабораторії «Науки про Землю» (Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ), професор кафедри менеджменту ПрАТ ВНЗ «МАУП», м Харків;

Внукова **Наталія Миколаївна**, д.е.н., професор, професор кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету, провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрнУ, заслужений економіст України

Славкова Олена Павлівна, д.е.н., професор, завідувач кафедрою публічного управління та адміністрування (Сумський національний аграрний університет, м. Суми)

На корпоративну пошту ми отримали слова підтримки і вітальне слово від Муравського Володимира Васильовича, д.е.н., доцента, професора кафедри обліку і оподаткування (Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль).

З доповідями виступили:

Драчук Юрій Захарович, д.е.н., професор (Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ. Тема доповіді: «Ефективність використання альтернативних джерел енергії»)

Курганська Марія, здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Василішин Станіслав Ігорович**, доктор екон. наук, доцент, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет, м. Харків). Тема доповіді: «Сучасний стан та тенденції обліку розрахунків за виплатами працівникам: теоретичний аспект»

Яременко Анастасія здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Кубатко Олександр Васильович** д.е.н., проф., доцент економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, СумДУ, м. Суми). Тема доповіді: Цифрова трансформація економіки України

Павлюченко Таїсія, здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Кривуля Павло Вікторович**, к.е.н, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва, Східноукраїнський національний університет імені В. Даля, м. Київ. Тема доповіді: «Виявлення науково-практичних завдань у проблематиці встановлення загальної потреби в обігових коштах для функціонально складних організаційних рішень»

Шевченко Вікторія здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Бражник Людмила Василівна**, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава). Тема доповіді: «Основи фінансової діяльності суб'єктів підприємства»

Міщенко Ярослав, здобувач вищої освіти (Науковий керівник – **Кубатко Олександр Васильович** д.е.н., проф., доцент економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, СумДУ, м. Суми, м. Суми). Тема доповіді: Аналіз світового досвіду мотивування працівників для його впровадження в Україні»

Сімановська Аліна, здобувачка вищої освіти (Науковий керівник – **Мельник Леонід Григорович**, доктор екон. наук, професор, професор кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, Сумський державний університет, м. Суми). Тема доповіді: «Креативна економіка – магістральний напрям цифрової трансформації».

Широкий спектр наукових досліджень із зазначеної проблематики викликав жваву наукову дискусію, окрему подяку за участь якій висловлюємо д.е.н., професору **Кубатку Олександрю Васильовичу**, д.е.н., професору **Внуковій Наталії Миколаївні**, д.е.н., професору **Драчуку Юрію Захаровичу**, та іншим учасникам, які у ході обговорень запропонували розвивати нові напрями міжуніверситетської співпраці.

Кафедра обліку і оподаткування висловлює вдячність усім учасникам та представникам наукової спільноти, що в умовах потенційних ризиків і загроз знаходять можливість для наукової творчості та об'єднують зусилля в напрямку розвитку вітчизняної економічної науки.

Ми сильні. Ми вільні. Україна ПЕРЕМОЖЕ!

ЧЕРНЕНКО К.В., к.е.н, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,
Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ СІМЕЙНОГО БЮДЖЕТУ

Бюджет сім'ї - це план доходів і витрат сім'ї на певний період (тиждень, місяць, рік).

Складається він з двох частин. Перша частина охоплює доходи сімейного бюджету, друга - видатки сім'ї. Часто ці показники використовуються в економічних і соціологічних дослідженнях для визначення матеріального рівня життя народу, окремих соціальних груп населення, динаміки життєвого рівня [1].

Доходи сім'ї можна поділити на активні та пасивні, а також на постійні та разові.

До постійних зараховують доходи від підприємницької діяльності, заробітну плату, пенсії, стипендії, субсидії та інші види соціальних виплат, відсотки на банківські вклади, ренту (доходи від оренди) та ін.

Разовими доходами є премії, спадщина, подарунки, гроші, взяті в борг, виграші в іграх та лотереях.

Активні доходи вимагають праці або інших зусиль члена сім'ї. Наприклад заробітна плата чи підробіток на біржі фрилансу.

Пасивні доходи автоматично утворюються внаслідок інвестицій, наприклад відсотки по депозитам або дохід від здачі квартири в оренду.

Доходи сім'ї можуть зростати, якщо, наприклад, хтось із членів сім'ї став отримувати більшу зарплату, почав працювати після завершення навчання, або ж зменшуватися із втратою роботи, виходом на пенсію тощо. При можливості сім'я намагається заощаджувати кошти для запобігання кризовим ситуаціям при несподіваних витратах або з метою запланованих витрат у майбутньому.

Заощадження, що зберігаються у банках, забезпечують доходи у вигляді відсоткових виплат, поліпшуючи добробут сім'ї.

Витрати сімейного бюджету поділяють на фіксовані та змінні.

До фіксованих, тобто немінучих, зараховують видатки на забезпечення фізіологічних потреб людини: купівля продуктів харчування, одягу, взуття, плату за житло і комунальні послуги, а також сплату податків задля загального добробуту.

Змінні видатки залежить від стилю життя сім'ї, і не є критично необхідними. Наприклад відпочинок, кіно, театр та зустрічі з друзями.

Купівля власних будинків, автомобілів, електронної апаратури, предметів розкоші є придбанням активу. Заощадження у грошовій формі теж створюють актив.

Німецький статистик ХХ ст. Ернст Енгель на основі аналізу видатків сімей різного рівня достатку сформулював закон, який носить його ім'я - закон Енгеля. Із зростанням доходів сім'ї питома вага видатків на харчування знижується, частка видатків на одяг, житло, комунальні послуги змінюється мало, а витрати на задоволення культурних та інших нематеріальних потреб

помітно зростають.

Сімейний бюджет – це план прибутків та витрат сім’ї за певний проміжок часу. Основна мета контролю над власними коштами – отримати розгорнуту картину своїх фінансів для більш ефективного їх використання. Безконтрольне використання власних фінансів стає причиною перевищення витрат над доходами. Як наслідок, це змушує залізати в борги, брати кредити, що тільки ускладнює ситуацію.

Для більшості людей контроль над власними витратами – це досить важка задача. Почніть з цілей, подумайте, що саме потрібно вашій родині? Машина, подорож, навчання дитини чи ремонт? Досягнути мети допоможе у тому числі й сімейний бюджет, а це означає, що доведеться записувати, аналізувати та планувати витрати, і обов’язково відкладати частину грошей щомісяця. Якщо матимете чітку картинку того, для чого це потрібно, то буде простіше себе контролювати.

Другий етап – фінансове планування в родині. На початку кожного місяця виділіть час та, виходячи з принципу «необхідно, потрібно та хочу», поділіть та заплануйте всі майбутні витрати, формуючи основу родинного бюджету на місяць. Наприклад, необхідні витрати - це оплата оренди квартири, покупка продуктів харчування, оплата комунальних послуг. Потрібно – це щоденні витрати на транспорт, обіди. Цього плану повинні чітко дотримуватись всі члени сім’ї протягом місяця, щоденно фіксуючи та відстежуючи свої витрати.

Третій етап - ведення бюджету. Якщо ви вирішили змінити та вдосконалити систему управління фінансами в родині - почніть відстежувати витрати. Протягом 3 - 4 місяців ви відстежуєте свої витрати, збираєте чеки та записуєте їх. Основна мета – дізнатись «Скільки коштує життя моєї родини?».

Четвертий етап - аналіз бюджету. Розпочати ефективно управління грошима неможливо без повного аналізу. Рекомендується щотижня або щомісяця проводити спільний аналіз витрат по трьом графам (необхідно, потрібно та хочемо), щоб знайти відповідь на такі питання:

- на що родина витрачає кошти?
- які витрати були зайвими? Які необхідними?
- на чому можна було зекономити?
- скільки нам необхідно, потрібно, ми хочемо?

П’ятий етап – контроль. Це контроль в першу чергу над витратами сім’ї. Пильність щодо грошових надходжень і витрат - основа розумної економії. Намагайтеся вкладатися в планові показники, щоб виключити перевитрату за статтями витрат [2].

Список використаних джерел:

1. Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82_%D1%81%D1%96%D0%BC%27%D1%97 (дата зверення: 03.09.2022).
2. Сімейний бюджет: як і навіщо його планувати? Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. URL: <https://www.fg.gov.ua/articles/48008-simeyniy-byudzheth-yak-i-navishcho-yogo-planuvati.html> (дата зверення: 03.09.2022).

Ходос В., Науковий керівник – Скиба Г.І. ВПЛИВ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ФОРМУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА	761
Хома А. Р., Науковий керівник – Сахно Л.А. ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	764
Хоменко А.А., Науковий керівник – Тютюнник С.В. ОБЛІК СЛУЖБОВИХ ВІДРЯДЖЕНЬ ЗА КОРДОН	767
Хоменко А.А., Науковий керівник – Яловега Л.В. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ	770
Хоменко Ю., Ряса В., Науковий керівник – Лега О. В. ГРОШОВІ КОШТИ: ЗАВДАННЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ	772
Чабанюк О. М. КОМПЛЕКСНА ЕКСПЕРТИЗА, ЇЇ ОБ'ЄКТИ І МЕТОДИ	775
Чабанюк О. М., Лобода Н. О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СОБИВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ	777
Чайчук О. Ю., Науковий керівник – Лега О. В. АУДИТ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ: ФОРМУВАННЯ МЕТИ ТА ЗАВДАНЬ	779
Черненко К.В. ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ СІМЕЙНОГО БЮДЖЕТУ	782
Чернецька О.В. НАДАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКИХ І АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В КОНТЕКСТІ ПЕРВИННОГО ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ	784
Чуканова Д. Г., Науковий керівник – Котенко У. М. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО СЛУЖБИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ БАНКУ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	786
Чухрай О.С., Науковий керівник – Тютюнник С.В. ЕЛЕМЕНТИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	789
Цимбал А.І., Науковий керівник – Яловега Л.В. ОСНОВИ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ В ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІЙ СИСТЕМІ	791
Цинцовська Т., Науковий керівник - Костякова А.А. ПОРІВНЯННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ І МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЩОДО ВИЗНАННЯ ДОХОДІВ	793
Цинцовська Т.О., Науковий керівник – Сахно Л.А. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ	795
Шаповал О.А. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОНАННЯМ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	798
Шаповалов М.О., Науковий керівник – Колісник О.П. ОБЛІК І КОНТРОЛЬ В УМОВАХ ВІЙНИ	800
Шевченко Є.Д., Науковий керівник – Котенко У.М. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКУ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ	803
Шерстюк О.Л. ТВЕРДЖЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ, ЩО ПЕРЕВІРЯЮТЬСЯ ПІД ЧАС КОНТРОЛЮ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ	806
Шот А. П., Бойко О. О. ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ ТА ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ У НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ	809